

arbeid gedurende zekere tijd;

- de verplichting van de werkgever tot belonen;
- de gezagsverhouding tussen werkgever en werknemer.

Deze voorwaarden dienen te worden getoetst op basis van de feiten. Een contract waarin staat dat er geen sprake is van een dienstbetrekking is daarbij van zeer geringe waarde, zeker als de feiten een andere kant op wijzen.

De eerste voorwaarde, de verplichting tot het persoonlijk verrichten van arbeid gedurende zekere tijd, houdt in dat een persoon zich niet zo maar mag laten vervangen door zijn moeder of buurman bij de uitvoering van zijn opdracht. Mag dat wel, bijvoorbeeld bij het bezorgen van kranten, dan wordt niet aan deze voorwaarde voldaan.

De tweede voorwaarde, de verplichting van de werkgever tot belonen, houdt in dat degene voor wie het werk wordt gedaan, verplicht is hiervoor te betalen. Het probleem zit vaak in de derde voorwaarde: de gezagsverhouding tussen werkgever en werknemer. Ten eerste omdat het daarbij niet alleen gaat om feitelijk uitgeoefend gezag, maar ook om het zogenoemde 'latent' gezag. Dit houdt in dat als er al een mogelijkheid is om gezag uit te oefenen, ook al gebeurt dit niet, er voor het bestaan van de dienstbetrekking gezag aanwezig wordt geacht. Ten tweede is gezag lastig te toetsen omdat het niet duidelijk is af te bakenen. De toets of er sprake is van gezag wordt daarom vaak vergeleken met het gebruik van een weegschaal: aan de ene kant worden de feiten verzameld die duiden op gezag, aan de andere kant de feiten die dat weerspreken. Een weging van alle feiten bepaalt dan de uitkomst. Het gaat daarbij om feiten met betrekking tot de mate van toezicht op het werk, het stellen van bepaalde regels, vrijheid van komen en gaan, aanwezigheid van een rooster, manier van belonen, enzovoort. Dat deze weging lastig is, blijkt uit de omvangrijke jurisprudentie op dit gebied.

Om aan deze onduidelijkheid – enigszins – een einde te maken, zijn de var's in het leven geroepen.

Regelgeving var

Er bestaan vier soorten var's. Dit zijn de var winst uit onderneming (var-wuo), de var inkomsten uit werkzaamheden voor rekening en risico van een vennootschap (var-dga), de var loon uit dienstbetrekking (var-loon) en de var resultaat uit overige werkzaamheden (var-row).

De var-wuo of var-dga leiden tot zekerheid bij de opdrachtgever. Bij het overlegd krijgen van een var-row of een var-loon, dient de opdrachtgever zelf vast te stellen of er sprake is van een dienstbetrekking.

Van opdrachtgevers krijgen wij vaak de volgende vraag voorgelegd: ik heb een vrijwarende var-wuo van mijn opdrachtnemer maar hij werkt 40 uur per week bij mij. Moet ik nu loonheffingen betalen of niet? In antwoord op die vraag verwijzen wij naar de regel die de staatssecretaris van Financiën heeft uitgevaardigd in zijn besluit van 6 juli 2006: *'Wanneer er namelijk gebruik wordt gemaakt van de var-wuo of var-dga, kan de beoordeling van de arbeidsrelatie (wel of geen dienstbetrekking) achterwege blijven.'* De opdrachtgever hoeft in dit geval dus niet te toetsen of er sprake is van een dienstbetrekking, laat staan dat hij moet gaan onderzoeken of de persoonlijke situatie van de opdrachtnemer de afgifte van een bepaalde var rechtvaardigt. Het kan immers zo zijn dat de opdrachtnemer 's avonds, in het weekend of gedurende andere perioden in het jaar voor andere opdrachtgevers werkt of werkte. De Belastingdienst heeft de situatie van de opdrachtnemer al getoetst; dat moet voldoende zijn. In deze situatie hoeven er dus geen loonheffingen te worden afgedragen. Vanzelfsprekend gaan wij er hierbij vanuit dat zowel opdrachtgever als opdrachtnemer te goeder trouw handelen. Zo niet, dan ligt de situatie mogelijk anders.

Afsluitend

Over het systeem van de var valt veel op te merken. Desalniettemin biedt de var, mits goed toegepast, duidelijkheid. Deze duidelijkheid is echter niet altijd in overeenstemming met de werkelijkheid. Zo worden er var-wuo's afgegeven voor situaties waarin achteraf gezien sprake blijkt te zijn van een dienstbetrekking. Dit is sommige belastinginspecteurs een doorn in het oog maar is ons inziens een consequentie van het wettelijke systeem. Daarbij is het de Belastingdienst zelf die de var's afgeeft. Wij vinden daarom dat de Belastingdienst in dergelijke situaties niet de opdrachtgever mag confronteren met de mededeling dat geen enkele var meer vrijwarend is. Mocht u geconfronteerd worden met een dergelijke stellingname, dan raden wij u aan hier niet in mee te gaan.

1 Besluit Staatssecretaris van Financiën van 6 juli 2006, nr. DGB 2006/857M, *Stcrt.* 2006, 141 juncto art. 3.156, lid 3 van de Wet op de inkomstenbelasting 2001.